

Giúp con em quý vị biết đọc sách

Dành cho phụ huynh/người chăm sóc trẻ trong hạng tuổi ở Nhà Trẻ cho đến các em Lớp 3

Nội dung

- Chuẩn bị tinh thần trước khi đọc sách
- Những mẹo vặt đơn giản
- 10 sách chuyện Trẻ Em được Ưa Chuộng Nhất
- Làm sao để trẻ cảm thấy vui khi kể chuyện và đọc sách
- Chỗ nào cũng đọc sách được
- Sử dụng máy điện toán
- Phải làm sao khi con tôi gặp khó khăn khi đọc sách
- Nếu con tôi nói ngôn ngữ khác thì sao?
- Nếu con tôi bị khuyết tật thì sao?

Đọc sách với con là vấn đề quan trọng

- Đọc sách và nói về các câu chuyện chẳng những là những phương cách tuyệt vời để con cái thấy được sự thú vị và tầm quan trọng trong việc đọc sách mà còn là phương tiện rất hay để cha/mẹ con gần nhau.
- Cùng đọc sách với con sẽ đem lại sức sống cho sách vở và những nhân vật trong chuyện.
- Đọc sách giúp con quý vị biết rằng các câu chuyện đều có phần nhập đề, thân bài và kết luận. Nhờ đọc chuyện, con quý vị cũng làm quen với âm thanh và mẫu từ ngữ.
- Đọc sách giúp con quý vị khám phá được những loại chuyện các em ưa thích.
- Con quý vị thường dễ đọc sách hơn khi thấy quý vị cũng đọc sách.
- Trẻ em thích đọc sách ở nhà để thành công hơn khi tập đọc sách ở trường.

Chuẩn bị tinh thần để đọc sách

- Ấn định giờ để cha/mẹ con cùng đọc sách. Mỗi ngày, quý vị chỉ cần bỏ ra 10 phút. Vào ban ngày, quý vị chọn lúc nào cũng được miễn là đừng có vấn đề gì gây chia trí.
- Nên chọn một chỗ đặc biệt khi đọc sách để cha/mẹ con cảm thấy thư giãn và thoải mái, chẳng hạn như trên giường hay trên bộ xa lông ưa thích. Quý vị cũng có thể mua một ‘cái bao ngồi đặc biệt’ để đọc sách’.
- Không phải chỉ ở trong nhà mới có thể đọc sách được. Sao không thử mạo hiểm một phen. Sao không thử đọc sách tại một chỗ thú vị nào đó chẳng hạn như hiên nhà, dưới tàng cây hay trong công viên gần nhà.

Vài lời căn dặn

- Nên khuyến khích mọi người trong gia đình đọc sách cùng với các em. Nên yêu cầu cả khách đến chơi đọc sách với con cái quý vị.
- Nên có thật nhiều sách để đọc ở nhà hay khi đi đâu đó. Quý vị có thể chọn những loại sách như chuyện bằng tranh, tạp chí và tài liệu thông tin.
- Bàn thảo về việc đọc sách khi có thể được.
 - Đọc sách đủ loại chứ không phải chỉ đọc chuyện mà thôi.
 - Khích lệ con cái chọn những loại sách cha/mẹ con cùng đọc.
- Tặng sách làm quà cho con.
- Ghi chú trên giấy rồi để dưới gối hay đĩa ăn của con.
- Chơi trò chơi ‘board games’ và trò chơi điện toán đòi hỏi người chơi phải đọc
- Ghi chú trên bảng nhắn tin.

- Nên đọc danh mục hàng hoá gửi đến hộp thư của mình và hỏi con cái xem có thể mua thứ gì.
- Tạo một chỗ đặc biệt để cất sách để con cái thấy tầm quan trọng của việc đọc sách.

10 sách truyện Trẻ Em được Ưa Chuộng Nhất

Sau đây là danh sách 10 sách truyện được ưa chuộng nhất của Bộ Giáo Dục và Đào Tạo tức là Bộ giới thiệu sách với giáo viên cũng như cho thư viện nhà trường.

- 1 **Storytime: First Tales for Sharing** by Stella Blackstone and Anne Wilson (Barefoot Books)
- 2 **The Potato People** by Pamela Allen (Penguin Books [Viking])
- 3 **The Very Hungry Caterpillar** by Eric Carle (Puffin Books)
- 4 **I Will Not Ever Never Eat a Tomato: Featuring Charlie and Lola** by Lauren Child (Orchard Books)
- 5 **Hairy Maclary from Donaldson's Dairy** by Lynley Dodd (ABC Books)
- 6 **Where is the Green Sheep?** by Mem Fox and Judy Horacek (Penguin Books [Viking])
- 7 **Queenie the Bantam** by Bob Graham (Walker Books)
- 8 **Not a Nibble!** by Elizabeth Honey (Allen & Unwin)
- 9 **Ernie Dances to the Didgeridoo** by Alison Lester (Hodder Children's Books)
- 10 **Highway** by Nadia Wheatley and Andrew McLean (Omnibus Books [Scholastic Group])

Quý vị có thể xem phần điểm sách trẻ em trên website của Bộ theo địa chỉ det.wa.edu.au/education/cmis/eval/fiction/whichbook.

Làm sao để trẻ cảm thấy vui khi kể truyện và đọc sách

Trước khi đọc

- Nên để con chọn sách và hỏi xem tại sao chúng lại chọn quyển sách đó.
- Bảo con xem qua quyển sách rồi nói cho quý vị nghe nội dung quyển sách đó.
- Nên chỉ cho con biết tên tác giả và nếu con thích thì đề nghị con đọc thêm một quyển sách nữa của tác giả này.
- Nếu đọc một quyển sách dài trong mấy ngày, quý vị nên nói qua diễn tiến câu chuyện từ đầu cho đến giờ trước khi đọc tiếp.

Trong khi đọc

- Nên nói về những gì xảy ra trong tranh ảnh.
- Chỉ cho con biết những từ chính trong câu chuyện và giải thích những từ con có thể không biết.
- Lâu lâu lại ngưng lại để hỏi con, '*Con nghĩ thì chuyện gì sẽ xảy ra kế tiếp nào?*' Nên chấp nhận câu trả lời của con cho dù câu trả lời không đúng lắm chẳng nữa. Quý vị có thể hỏi, '*Sao con lại nghĩ như vậy nào?*'
- Lâu lâu quý vị cũng nên có những câu hỏi 'tại sao' về câu chuyện, chẳng hạn như, 'Theo con nghĩ thì tại sao tác giả lại cho thêm chi tiết ấy vào?'
- Nên trả lời câu hỏi của con ngay cả khi các em làm gián đoạn câu chuyện.
- Nếu con không cảm thấy hứng thú với quyển truyện ấy nữa, quý vị nên chọn quyển sách khác.

Sau khi đọc

- Bàn thảo về câu chuyện và khuyến khích con đọc lại những phần các em thích.
- Bảo con kể lại câu chuyện đó cho quý vị hay người khác trong gia đình nghe.
- So sánh những nhân vật trong truyện với những người thật sự quý vị biết
- Nên nói về các nhân vật trong truyện và hỏi xem chuyện gì xảy ra và xảy ra ở đâu, chẳng hạn như '*Con thích nhân vật nào?*' '*Chuyện này xảy ra ở đâu?*'

- Thảo luận với con về lý do quyền sách được viết và những lời nhắn nhủ trong câu chuyện.
- Đối với những quyển sách có nhiều dữ kiện, quý vị nên hỏi xem con đã học được gì, chẳng hạn như, ‘*Con học được gì về những con khủng long trong quyển sách này?*’

Phải làm sao nếu tôi không muốn đọc ra tiếng cho con tôi nghe?

- Nên nói về những hình ảnh trong quyển sách và tự đặt ra câu chuyện riêng cho những hình ảnh đó.
- Nên đến thư viện địa phương để tham dự những buổi kể chuyện cho trẻ và mượn các đĩa CD sách.
- Xin những người quý vị biết có sở thích đọc sách để họ đọc cho con quý vị. Họ có thể là bạn bè hay người thân chẳng hạn như anh chị của đứa bé.
- Tải sách nói trên mạng (internet).

Chỗ nào cũng đọc sách được

Dù ở đâu chẳng nữa, nếu thuận tiện, quý vị có thể đọc sách và nói về từ ngữ cũng như viết lách trong cuộc sống hàng ngày. Làm như thế sẽ giúp con cái thấy tầm quan trọng của việc đọc sách cũng như nhận ra rằng đọc sách hay tài liệu là nhu cầu cần thiết trong mọi lúc và cho nhiều sinh hoạt khác nhau.

- Quý vị nên cùng với con ghi danh sách những gì cần phải mua và bảo con đọc nhãn hiệu trên hàng hoá để xem nên mua hàng nào.
- Nấu nướng cùng với con và bảo con đọc cho quý vị nghe công thức nấu nướng.
- Đọc bản hướng dẫn chương trình truyền hình để xem cha/mẹ con nên coi chương trình nào.
- Khi đi xe hơi hay xe buýt, nên nói chuyện về những dấu hiệu, bảng hiệu, biểu tượng và các bảng quảng cáo.
- Kiểm sách đọc trong khi chờ gặp bác sĩ hay nha sĩ.
- Khuyến khích con đọc và làm theo lời hướng dẫn đơn giản về cách chơi những trò chơi con ưa thích.
- Nói chuyện và chia sẻ với con về những gì quý vị đọc, chẳng hạn như báo chí, danh mục hàng hoá, tạp chí, sách dạy nấu ăn, bản đồ chỉ đường cũng như từ điển. Hỏi con giúp quý vị sử dụng những nguồn thông tin này, chẳng hạn như ‘*Con có thể giúp cha/mẹ tìm đường *Smith Street* trên bản đồ chỉ đường được không?*’
- Đến thư viện. Ngoài sách ra, thư viện còn có đĩa CD sách, DVD và tạp chí. Tại đây, quý vị có thể sử dụng internet miễn phí và dự những buổi kể chuyện đặc biệt cho trẻ em. Quý vị có thể tìm thư viện địa phương của quý vị theo địa chỉ www.slwa.wa.gov.au và nhấn vào tab *How do I find* (cách tìm).

Sử dụng máy điện toán

Một số trẻ thích sử dụng máy điện toán hơn đọc sách. Máy điện toán không thể thay thế sách vở và những những dạng tài liệu khác. Tuy nhiên, máy điện toán có thể hỗ trợ con em quý vị học tập.

Để tập đọc sách trên máy điện toán, quý vị và con cái có thể đọc sách trong các đĩa CD hay kiểm các nguồn thông tin về những nhà văn hay đề tài được ưa chuộng. Quý vị cũng có thể tự viết truyện, thơ hay câu đố, kèm theo hình ảnh minh họa quý vị rất có thể tìm được trên mạng.

Nhiều websites có sách truyện (tương tác) tự do và các sinh hoạt cho trẻ em.

- www.memfox.com/mem-reads-aloud/ Xin quý vị nghe tác giả truyện trẻ em được ưa chuộng, Mem Fox, đọc truyện của mình.
- www.abc.net.au/children/jakers/stories/allnight/ Đây là quyển truyện được ghi âm trên mạng nói về một số con heo chuẩn bị đi câu cá.

- Xin quý vị mở storynory.com để sử dụng sách truyện ghi âm miễn phí trên mạng. Quý vị cũng có thể truy cập trên mạng để tìm những website khác.

Phải làm sao nếu con tôi gặp khó khăn khi đọc sách?

Nếu cho rằng con mình có vấn đề khi tập đọc, xin quý vị bàn thảo với giáo viên. Giáo viên có thể giải thích cho quý vị biết con quý vị đang phát triển thói quen đọc sách như thế nào và hợp tác với quý vị để hỗ trợ đà tiến triển của các em. Họ cũng có thể cho quý vị biết quý vị có cần bàn thảo với những chuyên gia khác hay không về sự lo ngại của quý vị.

Nếu con tôi học thêm ngôn ngữ khác thì sao?

Trẻ học tiếng Anh như là sinh ngữ phụ cần được tiếp tục hỗ trợ cả trong ngôn ngữ chính lẫn tiếng Anh.

Khi đọc cho con nghe bằng ngôn ngữ hay tiếng địa phương chính của các em, quý vị giúp các em học từ ngữ cũng như văn phạm trong ngôn ngữ ấy. Bởi vì các em cũng học hỏi về vấn đề đọc sách qua ngôn ngữ quen thuộc của các em.

Khi đọc sách bằng ngôn ngữ chính của mình, quý vị sẽ có cơ hội giúp đỡ con cái mà không bị áp lực phải dùng tiếng Anh trong trường hợp quý vị không tự tin vào vốn liếng tiếng Anh của mình. **Một số trẻ có thể đọc bằng ngôn ngữ ở nhà. Đây là khả năng rất quý giá. Quý vị nên giúp con củng cố khả năng này để hỗ trợ các em học ngôn ngữ phụ. Trẻ có khả năng đọc bằng ngôn ngữ ở nhà thường biết đọc nhanh hơn trẻ làm quen lần đầu tiên với những khái niệm đọc sách.** Khi trẻ em tập đọc bằng tiếng Anh, muốn hiểu ý nghĩa từ ngữ dễ dàng hơn, các em cần phải sử dụng những mẫu chốt khác trên trang các em đang đọc và trong cả quyển truyện, chứ không phải chỉ để ý đến từ ngữ.

Nếu con tôi bị khuyết tật thì sao?

Trẻ bị khuyết tật sẽ có lợi và thích có sự tương giao gần bó và sự hào hứng khi có người đọc sách cho các em nghe. Các em học hỏi qua những phương cách khác nhau và theo những tốc độ khác nhau. Quý vị có thể sử dụng nguồn thông tin trong tập sách nhỏ này để hỗ trợ con cái khi cùng đọc sách với con.

Một số trẻ em có những nhu cầu học tập khác nhau, bị khuyết tật về thể xác, hay có các nhu cầu trong vấn đề nói và ngôn ngữ, mắt kém hay mù loà, tai nghễnh ngãng hay điếc hoặc có những nhu cầu hỗ trợ tối đa. Đây là những em có thể phải cần những dụng cụ hay thiết bị đặc biệt để giúp các em biết đọc sách. Chẳng hạn như các em có thể phải cần loại sách in chữ khổ lớn hay in theo dạng Braille, sách họa hình, dụng cụ trợ thính cũng như các chương trình học tập dựa vào máy điện toán.